

Вісник Львівського ун-ту (істор. серія). — 1967. — Вип. 4: Стеблій Ф. До генезису «Історії давнього Галицько-Руського князівства» Д. Звбрицького (Маловідомий епізод з історії наукових досліджень Галичини) // Зб. праць і матеріалів на пошану Л. І. Кувшельницької. — Львів, 1998. — С. 127–131.

Архіви: ЦДАЛ України. — Ф. 2. Оп. 1. — № 425; Оп. 2. — № 501–506; Ф. 4. — Оп. 1. — № 213, 214; Ф. 9. — № 231–234; Ф. 52; Ф. 129.

С. М. Ляшко

ЗУБРИЦЬКИЙ Михайло Іванович (псевд.: — Самбірський; 22.10.1856. с. Кіндратів, тепер Турківського р-ну Львівської обл.—8.04.1919. с. Береги Полішні, тепер Польща) — греко-католицький священик, етнограф, історик, народознавець, культурно-громадський діяч на Бойківщині, дійсний член НТШ в Львові (з 1904).

Родинні коріння — с. Звбрици Турківського пов., де в XVIII ст. його предки мали війтівство. Народився в багатодітній селянській сім'ї. Дружина — Ольга (дівоче прізвище — Борисевич) — вчителька; син — Володимир, який зберіг особистий архів батька.

Навчався в повітовій школі, потім в с. Розборі, в нормальній школі отців-василіан та гімназії в Дрогобичі, перериваючи навчання на службу в армії Австро-Угорщини (1873–77). Закінчив греко-католицьку духовну семінарію в Перемишлі та теологічний ф-т Львівського ун-ту (1879–83). Відвідував лекції професорів З. Ша-

раневича (з історії), О. Огоновського (з історії старовкраїнської мови, укр. літератури). З років навчання приятелював та співробітничав з І. Франком, підтримував активні творчі і наукові контакти з В. Гнатюком, М. Грушевським.

1883–1914 був священиком в с. Мшанець (тепер Старосамбірського р-ну Львівської обл.). Це був найбільш плідний період його життя, протягом якого опубліковано переважну частину народознавчих досліджень та публіцистики. 1914 був переведений до с. Береги-Полішні (тепер в Польщі). За симпатії до українського народу і працю над піднесенням його національної свідомості зазнав переслідувань з боку австрійської влади. 7.09.1914 був заарештований, засланий до Крайни (Словенія). 1916 повернувся в с. Береги-Полішні, де зустрів події, пов'язані з утворенням 1.11.1918 ЗУНР. 25.11.1918 Звбрицький був знову заарештований польською жандармерією, занедужав і невдовзі помер.

Усе своє життя М. Звбрицький використовував набуті знання та хист на користь українського народу. Його культурно-просвітницька, громадська, наукова діяльність були спрямовані проти асиміляційної політики іноземної влади щодо українського народу. М. Звбрицький — автор понад 325 наукових і публіцистичних робіт. Початок його наукової праці припадає на студентські роки, коли він збирав оповідання, пісні, перекази, приказки, прислів'я. Перша праця Звбрицького — «Образ «Царство» і «Пекло»

МАТЕРІАЛИ ДО УКРАЇНСЬКОГО БІОГРАФІЧНОГО СЛОВНИКА

була надрукована в газеті «Ліло» (1884). Низка публікацій присвячена питанням історії та культури українського народу і, переліком рідним селам Кіндратові та Мшанцям. Його цікавили становище карпатського селянства за панщини та після її скасування, народне будівництво і хліборобська праця, вівчарство і промисли, побут, народні знання і вірування, календар і правові погляди, освіта і ставлення верховинців до рекрутчини в чужинській армії.

На підставі аналізу документів сільських парафій показав становище укр. греко-католицької церкви і духовенства, міжконфесійні відносини в прикордонні бойківсько-лемківського ареалу на межі ХІХ–ХХ ст.

М. Звбрицький був послідовним борцем за розвиток освіти й культури Бойківщини. Поділяв погляди І. П. Котляревського щодо суспільної ролі укр. літератури і мови, переконував, що потрібно не лише нею користуватися, а й домагатися її державного статусу. Пропагував різні форми роботи народних читалень в досягненні цієї мети.

Тв.: Погляд на наш язиковий і правописний спір // Ліло. — 1898. — 5(17) грудня: «Тісні роки»: Причинки до історії Галичини 1846–1861 рр. // ЗНТШ. — Львів, 1898. — Т. 26, Кн. 6. — С. 1–16; Народний календар: Народні звичаї і повірки, прив'язані до днів в тижні і до рокових свят (Записані в Мшанці Староміського повіту і по сусідніх селах) // Матеріали до укр.-русської етно-

логії. — Львів, 1900. — Т. 3. — С. 33–60; Село Мшанець Старосамбірського повіта: Матеріали до історії галицького села // ЗНТШ. — Львів, 1906. — Т. 70, Кн. 2. — С. 114–167; Т. 71, Кн. 3. — С. 96–133; Т. 74, Кн. 6. — С. 93–128; 1907. — Т. 77, Кн. 3. — С. 114–170; Деканальні й парохіяльні бібліотеки Перемиської єпархії // ЗНТШ. — Львів, 1909. — Т. 90, Кн. 4. — С. 119–136.

Лит.: Кирчів Р. Ф. Етнографічні дослідження Бойківщини. — К., 1978. — С. 61–66; Демян Г. В., Канпедал Л. Д. Михайло Звбрицький і його словенський шоленник // Питання текстології: Дожовтнева та радянська література. — К.: Навк. думка, 1989. — С. 209–213; Дем'ян Г. Маловідомі сторінки життя і наукової праці Михайла Звбрицького // ЗНТШ. Праці секції етнографії та фольклористики. — Львів, 1992. — Т. ССХХІІІ. — С. 172–196.

С. С. Савицький, С. М. Ляшко

КАВЕЦЬКИЙ Ростислав Євгенович (01.12.1899, Самара, Росія–12.10.1978, Київ, похований на Байковому кладовищі) — патологофізіолог, онколог, педагог, громадський діяч.

Народився в сім'ї земського лікаря. Закінчив із відзнакою гімназію (1918). Навчався на медичному ф-ті Томського ун-ту, а з 1922 Самарського ун-ту. Закінчив аспірантуру Московського ун-ту по кафедрі патологічної фізіології, очолюваній видатним патологофізіологом О. Богомольцем, з ім'ям якого пов'язано становлен-